

“BİTMİYEN MEKTEP”

ANKARA

GALATASARAYLILAR BİRLİĞİ

1937

GALATASARAY TOPLULUĞU İŞBİRLİĞİ KURULU ÜYESİ KURULUŐLAR

I- EĞİTİM KURUMLARI

Galatasaray Lisesi	1481-1868
Galatasaray Üniversitesi	1992
Galatasaraylılar İlköğretim Okulu	1993

II- SPOR KULÜBÜ

Galatasaray Spor Kulübü	1905
-------------------------	------

III- MEZUNLARIN DERNEKLERİ

A- YURT İÇİ KURULUŐLAR

Galatasaraylılar Derneği	1908
Galatasaraylılar Birliği	1937
İzmir Galatasaraylılar Derneği	1965
Bursa Galatasaray Liseliler Derneği	1975
Eskişehir Galatasaraylılar Derneği	1990
Çukurova Galatasaraylılar Derneği	1992
Antalya Galatasaray Liseliler Derneği	1992
Kapadokya Galatasaraylılar Birliği	1997
Galatasaray Üniversitesi Mezunları Derneği	2002

B- YURT DIŐI KURULUŐLAR

ABD/KANADA: Galatasaray Alumni Association USA,Inc	1981
İSVİÇRE: Association Europeenne des Anciens de Galatasaray	1983
FRANSA: Amicale de Galatasaray	1984
İNGİLTERE: The Galatasaray (U.K.) Charity Fund	1986
BELÇİKA: Les Anciens de Galatasaray au Benelux	1989
ALMANYA: Verein Ehemaliger Schüler des Galatasaray Gymnasiums in Deutschland E.V.	1991
AVUSTURYA: Verein Ehemaliger Schüler von Galatasaray Lisesi in Österreich	1992
MONACO: Galatasaray Association de Monaco	1997

IV- VAKIFLAR

Galatasaraylılar YardımlaŐma Vakfı	1977
Galatasaray Eğitim Vakfı	1981

V- TÜRK - FRANSIZ ORTAK DERNEĞİ

FRANSA - Alliance Galatasaray	1996
-------------------------------	------

Birliğimizin 82. Kuruluş Yılı

Değerli Galatasaraylılar,

Bu yıl Lisemizin 151. yılıyla birlikte, Birliğimizin de 82. Kuruluş senesini kutluyoruz. Ne mutluyuz ki, içinde bulunduğumuz zor koşullara rağmen faaliyetlerimizi aksatmadan devam ettirebiliyoruz.

Yeni iletişim kaynaklarının ortaya çıkması, üniversitelerde sosyal imkanlara ve mekanlara daha fazla önem verilmesi ve zorlu yaşam şartları, tüm derneklerin faaliyetlerini ve yaşamlarını sürdürmelerini maalesef son derece olumsuz yönde etkilemektedir. Üniversiteli gençlerimiz kendilerine okullarında sunulan lokal imkanlarını tercih edebilmekte, iş yaşamına atılan ve derneklerin yaşamasında hayati önemi olan genç kuşak da, atıldıkları hayattaki rekabet ve yoğun çalışma koşulları nedeniyle ne yazık ki dernek yaşamlarına çok daha az zaman ayırabilmektedirler. Bunlardan elbetteki Birliğimiz de olumsuz yönde etkilenmektedir.

Ancak bizler yine de şanslıyız. Başta, her zaman şükranla andığımız kurucularımız, daha sonra içinde bulunduğumuz Evimizi ve Gölbaşı Tesisimizi bizlere kazandırmış olan ağabeylerimiz ve de bugüne kadar görev almış tüm Yönetimler ve Başkanlarının üstün gayretleri sayesinde, bugün hem gerekli mekanlara hem de yeterli finansal kaynaklara sahibiz. Eksiklerimiz üyelerimizin daha çok katılımlarıdır. Yönetimimizin ilk yılını idrak ettiğimiz bu dönemde, bizler de teslim aldığımız bayrağı şerefle taşıyarak, gelecek yönetimlere başarıyla aktarma gayretindeyiz.

Faaliyetlerimizi hem sürekli duyuruyor, hem de dergimizin geçmiş sayılarında tekrar hatırlatıyoruz. Ancak özellikle Pilavımıza ve Gölbaşı Tesisimizin sezon sonu kapanışına, hem üyelerimizin, hem kardeş kuruluşlarımızın, hem de Fransız misyonunun yoğun ilgi ve katılımlarının bizleri ne kadar memnun ettiğinin altını çizmeden geçemiyorum. Kardeş Fransız Dernekleri, Fransız Kültür Merkezi ve Fransız Elçiliğiyle temaslarımızı arttırarak, birlikte daha fazla aktivite gerçekleştirebilmek amacındayız. Dostlar Meclisi toplantılarımıza da daha fazla katkı verilmesini bekliyoruz.

Önceki Başkanımız Sayın Mehmet Dülger ağabeyimizin önerisi ve organizasyondaki gayretleriyle ve çok seçkin konuşmacıların katılımlarıyla, Galatasaray Topluluğu İşbirliği Kurulunca Okulumuz Tefik Fikret Salonunda 21. Aralık.2019 tarihinde gerçekleştirilen “Galatasaray ve Yapay Zeka” konulu Forum da Birliğimiz için bir gurur kaynağı olmuştur.

2020 yılında tüm üyelerimizin değerli katkılarını yine beklediğimizi, özellikle Birliğimizi yaşatacak olan genç Galatasaray Liseli ve Üniversiteli kardeşlerimizin katılımlarını arttırmalarının bizlere ne kadar güç vereceğini belirtir ve faaliyetlerimizde kızlarımızın da daha yoğun katkılarını özlediğimizi ifade etmek isterim.

Ülkemizin de barış içinde ve sevgiyle, kardeş kardeşe yaşayacağımız bir ortama kavuşması arzusuyla, tüm Yönetim ve Çalışanlarımız adına sağlıklı, mutlu ve çok daha huzurlu bir yeni yıl dilerim.

Nejat ÜRETEN
Galatasaraylılar Birliği Başkanı

Fethi İsfendiyaroğlu'nun “Galatasaray Tarihi”ne bakarken...

“... Kurumlar, özellikle de okullar, eskidikçe geçmiş zamanların köklü izlerini taşır. Olgun insanlar gibi bütün donanımlarını edinir, kendi geleneklerini kurar, hayatlarının sonuna kadar öyle yaşarlar. Bu yüzden, kültür kurumlarının doğuşlarını sebepleri ile birlikte incelemek, geçmiş devirlerdeki hayatları ve uğradıkları değişiklikleri araştırıp öğrenmek ve bir kurumu hakıyla tanımak, sadece bilim tarihimizi aydınlatmakla kalmaz, sosyal hayatımızın geçirdiği dönüşüme dair bir takım özellikleri de gösterir. Bu araştırmalar, geçmiş devirlerdeki aydınların zihniyet ve niyetlerini de ortaya koyar.

... Bir mektep yaşlandıkça, mazisi uzadıkça gelişir ve sosyal hayattaki etkisi ve rolü de o oranda artar. Bu bakımdan, mekteplerimizin tarihini yazmak, onların sadece duvarlarını ele alıp, inşa tarihlerini, geçirdikleri yangınları, taşınmalarını veya yeniden yapılmalarını, ek binalarını ve kuru kuruya ders programlarını sayıp dökmek değildir. ... Fiziksel coğrafya tarih için ne kadar gerekliyse, bunlar da kurumsal tarih için o kadar gereklidir, fakat yeterli değildir. Çünkü, okulların asıl tarihi manevi varlıklarındadır. Değerlerinin asıl ölçüsü de onlarda yatar. Bu yüzden bir mektebin tarihi, sosyal hayatın, hatta dünkü, bugünkü ve yarınki nesillerin ve ülkenin gelişimine dair çeşitli konuların incelendiği çok katmanlı bir alandır.

1954 yılı Baskısı

...Bir bilim kurumunun tarihi yalnızca öğretim tarihinden de ibaret değildir. Bu, daha çok geniş temas noktaları olan toplumsal bir tarih alanıdır.”

Galata Sarayı'ndan başlayıp Mekteb-i Sultani'den geçerek bugünün Galatasaray'ına gelen en ayrıntılı “Galatasaray Tarihi”nin yazarı Fethi İsfendiyaroğlu, bugün elimizde sadece 1. cildi bulunan bu eseri, aslında 5 cilt olarak tasarlarken, yaklaşımını, kitabın başlangıcında, bu cümlelerle özetlemişti. Dergimizin ilerideki sayfalarında bu 5 ciltlik tasarımın içeriğini özetleyeceğiz.

Eski Galatasaray mektebi hakkında ki bilgiler için baş vurulacak eserlerin çoğu vakanüvislerin yazdıkları ve Enderun tarihleridir. Özetle, iki yüze yakın eserde, Galata Sarayı Mektebine dair kayıt bulunmaktadır. Ayrıca, Mektep hakkında yabancı dillerde yazılmış yüzden fazla eser bulunmaktadır. Eski Mektebin kuruluşu, yapısı, işleyiş tarzı, eğitim ve öğretim özellikleri, kütüphanesi, öğretmenleri, müdürleri, öğrencileri, beslenme ve idari konulara dair

bilgiler, sözü edilen kitapların içinde parça parça, kısım kısım, farklı konu ve başlıklar altında, dağınık bilgiler halindedir. Böyle olması da doğaldır. Zira, Fethi İsfendiyaroğlu'nun "Galatasaray Tarihi" gibi doğrudan Galata Sarayı'na özel olarak kaleme alınmamışlardır.

2018 yılı Baskısı

Fethi İsfendiyaroğlu'nun çalışmasının kıymeti, çeşitli arşivlerde yaptığı araştırmalarla Galata Sarayı Mektebi'ne özel, derli toplu bir tarihçe oluşturma gayretinden ileri gelmektedir.

Galatasaray Lisesi'nin kuruluşunun 150. yılı vesilesi ile girişilen faaliyetlerin en kalıcı olanı, şüphesiz, Eğitim Vakfımızın büyük katkıları ile gerçekleştirilen yayınlar olmuştur. Bu yayınlar arasında, ancak nadir kitaplar arasında bulunabilen, baskısı çoktan tükenmiş Galatasaray Tarihi'nin yeniden düzenlenerek 54 yıl sonra basılması çok kıymetli bir hizmet olmuştur. Bu hizmeti mükemmel bir biçimde yürüterek, Galatasaray camiasına bu kıymetli eseri kazandıran İzzettin Çalışlar ile mesai arkadaşlarına, Galatasaraylılar Birliği'nin **içten takdir ve teşekkürlerini ifade etmek**, yerine getirilmesi gereken bir borçtur.

"Bitmeyen Mektep" dergimizin bu sayısında, Galatasaray bünyesinin tarihi ile ilgili ve ayrıntıları pek de bilinmeyen bazı konulara ilişkin özet bilgiler sunacağız. Özellikle,

- Belirli dönemlerde, Galata Sarayı Mektebi'nin medreseye dönüştürülmesi,
- Galata Sarayı Mektebinde Rasathane,
- Mekteb-i Sultani bünyesinde "Dar-ül Fünun-u Sultani" adı ile, üç fakültesi bulunan bir üniversitenin kurulmuş olması akla gelen ilk önemli konulardır.

Mehmet DÜLGER

Fethi İsfendiyaroğlu'nun Özgeçmişi

Fethi İsmail İsfendiyaroğlu 1895'te İstanbul'da doğdu.

1914'te Mekteb-i Sultani'den mezun oldu. Daha sonra Dar-ül Fünun'un (İstanbul Üniversitesi) Coğrafya bölümünü bitirdi.

Eğitimi olarak çeşitli okullarda, bu arada da Mekteb-i Sultani'nin ilk kısmında, sonra orta kısmında öğretmenlik yaptı. Bir ara Nişantaşı ve İstanbul Sultanilerinde Fransızca hocası oldu.

1922'de bütün görevlerini bırakarak Galatasaray'a Türkçe ve Fransızca öğretmeni olarak atandı. 1924 Haziran ayında Lise'nin Baş Muavini oldu. 1925 Ekim ayında Müdür-i Sani (İkinci Müdür), 1928 sonunda vekaleten, 1929 Eylül sonunda asaleten Galatasaray Lisesi Müdürlüğü'ne getirildi.

1930'da okulda Atatürk'ü ağırlama ayrıcalığını yaşadı. Yöneticilik döneminin en önemli başarıları, halen öğrencilerin "Şato" olarak adlandırdıkları Adliye binasını okula kazandırması ve Ortaköy Fer'îye Sarayının okula tahsisi sonunda, 300 kişilik bir şube açması olmuştur.

Fethi İsfendiyaroğlu, 1933 yılında Galatasaray Spor Kulübü Başkanlığı'nı da üstlendi.

1950 Kasım ayında Okulun Müdürlüğünden ayrılan Behçet Güçer'den sonra, hayli karışık bir dönem sonunda, 1951 Temmuz ayında, ikinci kez Mektep Müdürlüğüne atandı. Müdürlük otoritesini sarsan bazı olaylar sebebi ile, 1952 Mart ayında Galatasaray Lisesi Müdürlüğünden ayrıldı.

1964'te İstanbul'da vefat etti.

1952'de Birinci cildi yayınlanan "Galatasaray Tarihi" ile

1923'te yayınlanan "Premier Livre de Lecture" ve 1930'da yayınlanan "Le Français pour les Turcs" gibi, Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Heyeti tarafından okullarda okutulması kabul edilen çeşitli okul kitapları yazmıştır.

Fethi İsfendiyaroğlu'nun “Galatasaray Tarihi” tasarısı

Fethi İsfendiyaroğlu'nun 1954 yılında yayınlanan “Galatasaray Tarihi” isimli eseri, aslında, maalesef ömrü vefa etmediği için, tamamlamaya imkan bulamadığı 4 ciltten oluşacaktır.

Bilindiği gibi yayınlanan 1. cilt, Galatasaray'ın kuruluşu ile, 1868'de Mekteb-i Sultani adı ile yeniden kurulması arasındaki 377 yılı içine almaktadır.

“Galatasaray Tarihi”nin önsözünde, Fethi İsfendiyaroğlu diğer ciltlerde hangi konuları ele alacağını, özetle, şöyle kaydediyor :

“ **Birinci cilt**, II. Beyazıt'ın, tahta geçtikten pek az sonra, bugün Lise'nin bulunduğu yerde kurduğu Galata Sarayı Mektebi'nin tarihidir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun yüzyıllarca süren uzun saltanatı boyunca, padişahların ve Devletin ileri gelenlerinin eski Galata Sarayı Mektebi'ne gösterdikleri ilgi, tarih boyu Mekteb'in geçirdiği değişiklikler, programlar, düzenlemeler, ilerleme ve gerileme sebepleri, yangınlar, yeniden inşalar, tamirler, ek binalar, yönetim, barındırma, beslenme ve satın alma uygulamaları, Galata Sarayı Ağası / Başağası'nın kişilikleri, özellikleri, sosyal statüleri, memuriyet dereceleri, giyimleri, Beyoğlu ve Galata semtleri üzerindeki yetkileri, Mekteb'in eski öğretmenleri, çeşitli memurları, öğrencileri, o zaman yapılan spor dalları, öğrenci isyanları ve sebepleri gibi farklı konuları içeren kapsamlı bir tarihi bilgi ihtiva eder.

İkinci cilt, Tanzimat'ın uyandırıcı devrinden sonra, Sultan Abdülaziz'in Avrupa seyahati dönüşü, yine eski Galata Sarayı Mektebi binasında yeniden kurulan Galatasaray Lisesi tarihi olacaktır.

Bu cildin içereceği ayrıntılı bilgiler arasında, ülkemizde ilk modern lisenin kurulmasını gerektiren sebepler, Lise'nin kuruluş şartları, kendine özgü yapısı, Batıcılık ruhu, yönetim, disiplin, öğretim ve eğitim tarzı, ders programları, diğer mekteplerin hiçbirine benzemeyen özellikleri, aynı binada kurulan üniversitenin fakülteleri, bu kurumda diğer okulların hepsinden önce kurulan beden eğitimi örgütlenmesi, çeşitli spor etkinlikleri, ünlü futbolcu, atlet, boksör, tenisçi ve denizciler gibi değerli sporcular, öğrenci örgütleri ve bunların yayınladığı *Akademi* dergisi, Talebe Sandığı, izcilik, seyahat ve yayın komiteleri bulunacaktır.

Üçüncü cilt, Galatasaray Lisesi'nin Fen, Edebiyat, Ticaret ve Bankacılık kollarından yetişen kimseleri içerecektir. Bu zevatın değerli kişilikleri, tek tek resimleri ve özgeçmişleri ile birlikte, aziz vatanımıza yaptıkları ve yapmakta oldukları çok çeşitli hizmetler konu edilecektir.

Bu kişiler arasında, kumandanlarımız, vatanperver şehitlerimiz, Ayan Meclisi ve Mebusan Meclisi Başkan ve üyeleri, eski ve yeni milletvekilleri, eski nazırlar, şimdiki bakanlar, büyük bir çoğunlukla diplomatlar, eğitimciler, üniversite mensupları, valiler, çeşitli bakanlıkların müsteşarları, müşavirleri, genel müdürleri gibi pek çok Devlet ileri gelenleri, avukatlar, doktorlar, mühendisler, bankacılar, fabrikatörler, müteahhitler, tüccarlar ve çiftçiler gibi serbest meslek sahipleri, değerli şair, edebiyatçı, yazar ve düşünürler, gazeteciler, seçkin sanatçılar... gibi yurdumuzun kültür seviyesinin yükselmesine katkısı olan değerli kişiler bulunacak ve bu cildin hacmini arttıracaktır.

Dördüncü cilt, özellikle Galatasaray Lisesi'nin ülküsünün tarihi olacaktır.

Bu cildin ana konularını, yurdumuzda Batıcılık ruhunun yayılması ve Avrupalı zihniyetle çalışmaya imkan veren yöntem ve sistemlerin kurulması, Devlete yük olmadan, kişisel gi-

rişimlerle yeni ve çeşitli serbest mesleklere atılma hamlesinin hızlanması gibi ekonomik ve sosyal hayatla ilgili belli başlı meseleler oluşturacaktır.

Bunun yanında, gerçek liyakat nitelikleri, samimi devrimcilik ruhu, milliyetçilik bahsinde bilinçli inanç ve aydınlık hareket, haksızlıkla mücadeleden yılmama, cesur kalem sahibi olma, fikir ve vicdan özgürlüğüne içten bağlılık, gerçek demokrasi anlayışı gibi bir çok ileri görüşün kaynağında kimlerin bulunduğu, bunların yeni nesillere nasıl aktarıldığı, yurdu-muzda gerçek anlamda entelektüel ve elit zümrenin nasıl oluştuğuna dair konular ve bunların kanıtları, belgeleri ile, bu ciltte yer alacaktır.”

Fethi İsfendiyaroğlu'nun henüz yayınlanmamış 3 cilt için topladığı belge ve notlar, vefatından sonra ailesinde kalmış, 1968'de kolilerle *100. yıl Kutlama Derneği*'ne aktarılmıştır. Ancak sözü edilen evrak Galatasaray Müzesi envanterine girmemiş, bir kısmı, sahaflar aracılığı ile el değiştirerek, önce Taha Toros, sonra İstanbul Őehir niversitesi arşivine girmiştir. Evrakın bir kısmı Ziyad Ebüzziya tarafından derlenerek ailesi tarafından Lise arşivine girmiştir. Diğer bir kısım da, 150. Yıl hazırlıkları sırasında, Gökhan zbek tarafından Denizciler Kitabevi'nden satın alınarak Okulun müzesine hediye edilmiştir.

Galatasaray'ın ülkemizin hayatındaki önemi, ağırlığı ve etkisi için temel fikirlerin çerçevesini oluşturacak bu eserin, Fethi İsfendiyaroğlu'nun gayretlerinden ilham alarak, en yakın zamanda tamamlanması, hem kıymetli Hocamızın ruhunu şad edecek, hem de büyük bir boşluğu dolduracaktır.

Saray Mektepleri ve Galata Sarayı Mektebi

Osmanlı İmparatorluğu'nun en muhteşem devrinde, Kırım'dan Viyana'ya, Tunus'tan Fas'a kadar hüküm sürüp, Akdeniz'i kendi havuzu gibi kullandığı zamanlarda, Saray Mektepleri, İmparatorluğun bütün sivil memurlarını, küçük / büyük bürokratlarını, sipahi erlerinden kumandanlara kadar yöneticilerini, Yeniçeri Ağasını, Sadrazamını, Defterdarını, Kubbe Vezirini, divan şairlerini, tarihçilerini, hattatlarını, Beylerbeylerini ve Valilerini yetiştirmiştir.

Sarayda, Has Odada Görev Yapan Galata Sarayı Mektebi Mezunları

En çabuk tarihe karışan İskender Çelebi Sarayı Mektebi olmuş, en uzun yaşayanı ise, işlevini asırlarca sürdürmekte olan Galata Sarayı Mektebi olmuştur.

Saray Mektepleri hakkında tarihçilerimiz, düşünürlerimiz ve eğitimcilerimiz henüz bir kelime bile yazmadan önce, İngilizler, Fransızlar, Almanlar, İtalyanlar ve Hollandalılar bizzat gelip gördüklerini yazmışlar, göremediklerini de başkalarının eserlerini tercüme ederek öğrenmişlerdir. Eğitim tarihimizi yazanlarda bile, Saray Mektepleri gibi Osmanlı Devleti'nin varlığında önemli rol oynamış bu kurumlara dair bilgi yok denecek kadar azdır.

Saray Mekteplerinin kuruluş amaçları gibi, programları, eğitimleri ve öğretim usulleri, disiplin tarzları, yönetim kadroları da, aşağı yukarı aynı idi.

Sadece Topkapı Sarayı'ndaki Enderun Mektebi'nin üst derecedeki odalarındaki eğitim düzeyi diğerlerinden yüksekti. Bu sınıflarda okuyanlar, sarayın ve Padişahın çeşitli hizmetlerini üstleniyorlardı. Diğer Saray Mektepleri ise Enderun Mektebi'ne öğrenci yetiştiriyordu.

Hangi Mektepten olursa olsun, mezun gençlerin hepsi Enderun Mektebi'ne alınmıyordu. Yeterlilik, çalışkanlık, zeka ve yetenekli olmanın yanında, iyi ahlak ve ciddi terbiye edinmiş olanlar saraya kabul ediliyordu. Geri kalan çoğunluk, Saray mekteplerindeki eğitimleri bitince Sipahi bölüklerine katılıyordu.

Saray Mektepleri'nin öğrencileri, özellikle ilk yıllarda, Devşirme Kanunu ve usulüne göre, yerli Hristiyan ailelerden toplanan veya savaşlarda esir alınan çocuklardı. Sonradan Türk ve Müslüman ailelerin de çocukları bu okullara girmiş ve hayli çoğalmışlardı. Yine de Hristiyan ailelerin çocukları çoğunlukta idi.

Saray Mekteplerindeki öğretim dili Türkçe idi. Din dersleri, bir medresedeki kadar sıkı olmasa da, ders programında büyük yer tutardı. Saray Mekteplerinde Türkçe ile din derslerine özel bir itina gösterilmesinin sebebi ise tamamen siyasi idi.

Saray Mektepleri'nin daha kuruluşunda, tasarlanmış, üzerinde önemle durulmuş, kesin ve değişmez bir eğitim politikası vardı. Bu politika, devşirilerek veya esir alınarak toplanan Hristiyan çocukları tamamen Türkleştirme ve Müslümanlaştırma amacını güdüyordu. Bu hedefe erişmek için de, dönemin en değerli öğretmenleri bu okullara tayin ediliyor, rütbe, maaş ve dereceleri özel olarak arttırılıyordu.

Saray Mekteplerini medreselerle karşılaştırdığımızda, medreselere sadece Türk ve Müslüman ailelerin çocuklarının kabul edildiğini ve kuruluş amaçlarının bambaşka olduğunu görüyoruz. Öğrenciye edebi kültür vermek için Farsça okutmaya ve milli ruh aşılama için müzik ve güzel yazı gibi sanat dersleri konmasına gerek görülmemiştir. Bu bakımdan birbi-

rine taban tabana zıt iki tip okul türü ortaya çıkmış, Saray Mektepleri medreselere göre çok daha üstün bir konuma ulaşmıştır. Doğal sonuç da, Saray Mekteplerinden daha kültürlü ve uyanık kimselerin yetişmesi idi.

Saray Mekteplerinden yetişenlerin üstünlüğünün bir başka sebebi de, beden eğitimine özel bir önem verilmesi idi. Osmanlı ordusunun bir kısım erleri, sipahileri ve bazı subayları da Saray Mekteplerinden yetiştiği için, o devirlerdeki askerlik mesleğinin gerektirdiği bedensel çeviklik, vücut zindeliği, at binme, ok atma, top ve çup, tomak ve cirit oynama gibi sportif etkinliklerle beden eğitimi, Saray Mekteplerinde programlı ve örgütlü olarak çok gelişmişti.

Galata Sarayı Mektebi Ağalari

Medreselerdeki softalar ise askerlik gibi bir vatan hizmetinden muaf olma ayrıcalığına sahip bulduklarından, o kurumlarda beden eğitimi dersleri bulunmuyordu. O devirdeki ulema bakışına göre, her tür spor, ciddiye alınmaması gereken, önemsiz oyun ve eğlence olarak görülür, dinen de pek makbul sayılmazdı. Medrese eğitimi sadece din eğitimi ve dinsel dil temelli olduğu için, Arapça'nın hakimiyetinde idi. Spor yapmak bir yana, ders arasında koşmak, hava almak bile mümkün değildi. Kalın ve rutubetli dört duvar içinde, küçük ve kuru bir avludan başka hava alma alanı yoktu.

Softalar, basık kubbeli, ufak, tek pencere, loş hücrelerde, yerde oturarak, ders ezberleyerek vakit geçirirlerdi. Eğitim zaten her bilgiyi ezberlemeye dayalı idi. Buralardan yetişenler, genellikle hayata karşı ilgisiz, sadece din konuları ile meşgul olan, toplumsal hayatın gereklerinden uzak kişiler olur, medreseyi bitirip hayata atıldıklarında, ruhlarında birikmiş tepki ile, tüm ezberleyip öğrendiklerine karşı hareketlerde bulunurlardı. Yüksek rütbeli molla ve Kazaskerlerin ahlaksızlıkları, bazı Şeyhülislamın dünya ihtirasları peşinde koşup tertipleedikleri entrikalar, Müslümanlığa hiç yakışmayan sayısız olayla anılmalarına sebep olmuştu.

Osmanlı Devleti'nin yüzyıllar süren muhteşem saltanatındaki büyük şairler, edipler, değerli kumandanlar, seraskerler, otoriter Beylerbeyleri, Padişahların zalim hışmı ile kafaları kesilmiş değerli Sadrazamlar, Kubbe Vezirlerinin hepsi Saray Mekteplerinden yetişmiştir. Asıl Saray Mektepleri ve yüksek öğrenim aracı olan Enderun'dan ise, hakiki Müslümanlar, kuvvetli ve inançlı vatanseverler yetişmiştir. Enderun'dan çıkanlar arasında, en dindar Müslümanlar, en kuvvetli hafız ve müezzinler, en hassas şair ve edipler, en cesur asker ve kumandanlar, en mahir sanatkarlar, mimar, ressam ve nakkaşlar, en yüksek musikişinas ve hattatlar, en değerli alim ve müverrihler yetişmiştir. Tarihler, birçok ilim ve marifet sahiplerinin Seferli Odası'ndan yetiştiğini haber verirler. Enderunlular Türk kültürüne, Türk hükümetine büyük hizmetler yapmışlardır.

Enderun'un yüksek kısmı dışında, bütün Saray Mektepleri ilk ve orta dereceli kolej olarak kabul edilmelidir. Görülüyor ki, eski Galata Sarayı Mektebi, şimdiki gibi, tam anlamı ile bir okul olarak kurulmuş ve asırlarca da öyle devam etmiştir. Tarihi kaynaklara dayalı birçok arşiv ve belge incelemesi sonucu, Galata Sarayı, kimilerinin öne sürdüğü gibi, bir kışla veya sıradan bir saray değildir. Zaman içinde, kısa sürelerle medreseye dönüştürülmüş olsa da, Galata Sarayı Mektebi'nde medrese eğitimi hiçbir dönemde kalıcı olmamış, ilk fırsatta Saray Mektebi halini almıştır.

Galata Sarayı Mektebi'nin Medreseye Dönüştürülmesi

Fethi İsfendiyaroğlu "Galatasaray Tarihi" başlıklı eserinde, Mektebin kuruluşu ile Galatasaray Lisesi'nin 1868'de modern bir lise olarak kurulması arasında geçen 377 yılı 14 devreye ayırmaktadır.

1482 - 1512 - Birinci devre

1512 - 1520 - İkinci devre

1520 - 1566 - Üçüncü devre

1566 - 1574 - Dördüncü devre

1574 - 1603 - Beşinci devre

1617 - 1648 - Altıncı devre

1648 - 1687 - Yedinci devre

1687 - 1730 - Sekizinci devre

1730 - 1774 - Dokuzuncu devre

1774 - 1808 - Onuncu devre

1808 - 1839 - On birinci devre

1839 - 1849 - On ikinci devre

1839 - 1861 - On üçüncü devre

1861 - 1868 - On dördüncü devre

Sultan İbrahim

IV Mehmet

1648 ile 1687 tarihleri arasındaki Yedinci Devreye te kabül eden dönem, Sultan İbrahim'in (Deli İbrahim) son dönemlerini oluşturuyordu. Bu devirde, tahsisat yokluğundan sefalet düşen Galata Sarayı öğrencileri aynı sorunları yaşamaya mahkum olduklarını görünce sabırları taşı ve ayaklandı. Bazı eserlerde, Sultan İbrahim zamanında Galata Sarayı Mektebi'ndeki işlerinin çok bozulduğu bildirilmekte, kuru ekmekten ibaret yemek yercesine düşülen bir manzara çizilmektedir.

Çıkma Kanunu'nun uygulanmaması yüzünden yıllarca Mektep'te kalan öğrencilerin çıkardığı isyan, IV. Mehmet'in tahta geçmesinden az sonra olmuştur. Hazine darlığı dolayısı ile Şehremini Galata Sarayı Mektebi'ne tahsis edilen parayı sağlayamıyordu. Büyük sıkıntılar ve açlık canlarına yettiği için, Galata Sarayı öğrencileri Mekteb'i terketmiş, Sultan Ahmet meydanındaki İbrahim Paşa Sarayı Mektebi önüne gitmiş, oradaki arkadaşlarının da kendilerine katılmalarını söylemişlerdir. Aynı sıkıntıları çeken İbrahim Paşa Sarayı'ndaki gençler de mekteplerini terkedip bunlarla birlikte olmuşlardır.

İsyan büyüme eğilimi gösterdiğinden, kalabalık maiyeti ile oraya gelen Yeniçeri Ağası sert sözleri ile gençleri iyice hiddetlendirmiş, ve saldırıları ile Yeniçeri Ağası ile yanındakileri dağıtıp kaçırmışlardır. Olaydan haberdar olan Yeni Saray'daki Enderun talebesi de ayaklanıp zapt edilemez bir halde Saray'dan çıkıp Sultan Ahmet Meydanında toplanan arkadaşlarına katılmışlardır.

Naima Tarihi, bu ayaklanmaya Sipahilerin de katıldığını, isyanın büyüdüğünü bildirmekte ve isyancıların üzerine Yeniçeri askerlerinin yollandığını anlatmaktadır.

Asiler, İbrahim Paşa Sarayı'nı, At Meydanı'nı, Sultan Ahmet Camii'ni ve Çemberlitaş'taki Elçi Hanı'nı tuttular. İbrahim Paşa Sarayı'nın etrafı, At Meydanı ve Sultan Ahmet Camii kanlı savaş yerine döndü. "Zikr-i muharebe-i

**Sadrazam Köprülüzade
Fazıl Ahmet Paşa**

camii Sultan Ahmet” olarak tarihe geçen bu olay “Yeniçerilerin hüsn-ü hizmeti ile, zorbalara şiddetle te’dir edilmesi” suretiyle sona erdi. Çok kan döküldü.

Katip Çelebi’nin *Zübdet-ül Vekayi*’inde, Galata Sarayı’nın 1675 yılında medreseye çevrildiği kaydediliyor. Birbirini tutmayan tarihler arasında, bu tarih daha sahih görünüyor. Babası Köprülü Mehmet Paşa gibi, Osmanlı İmparatorluğu’na büyük hizmetler veren ve değerli bir Sadrazam olan Köprülüzade Fazıl Ahmet Paşa’nın, bu kararı vermesinin iki sebebi olduğu tahmin ediliyor. Birincisi, son öğrenci isyanının ortaya çıkışı ve bunun acıklı sonuçları karşısında sıkı bir tedbir almak. Diğeri de, bir süredir Saray Mekteplerini ve bu mekteplerden yetişenlerin büyük makamlara gelmesini çekemeyen medreseden yetişmiş ulemanın, kendisi de medreseden yetişmiş bulunan Sadrazam Fazıl Ahmet Paşa’yı etkilemiş olmalarıdır.

Bu tedbir, sonunda pek işe yaramamış, Galata Sarayı’nın bulunduğu Beyoğlu semti ile medrese bağdaşamamış, Avrupai bir semt niteliğinde olan Galata Sarayı çevresinde bu gerici kurum tutunamamış, çok eski devirlerinde de olduğu gibi, yobaz ruh Galata Sarayı’nda barınamamıştır.

Nitekim, civarı bir takım Hristiyanlar ve Büyükelçiliklerdeki yabancıların yaşadığı, büyük camilerden ve kalabalık Müslüman mahallelerinden uzakta olan Beyoğlu semtinde bir medresenin barınamayacağı açıktı. Bu yüzden, Galata Sarayı’nda medrese devamlı olarak tutunamadı, içindeki softalar tekrar İstanbul’a nakledildi ve Mektep tamamen boşaltıldı, Terkedilen ve bomboş bırakılan binalar harap olmaya bırakıldı.

III Ahmet

1703’te padişah olan III. Ahmet, bir süre sonra, Galata Sarayı’nı harap ve metruk bırakmanın ülke için zarar olacağı düşüncesi ile, eski Saray mektebinin yeniden kurulması konusunu ele aldı. Böylelikle, yaklaşık 30 yıl bir harabe halinde kalan Mekteb-i Sultani, III. Ahmet döneminde, Padişahın ve Sadr-ı Azam Çorlulu Ali Paşa’nın da yakın ilgisi ile, kısa bir zamanda, nerede ise Kanuni Sultan Süleyman zamanındaki parlak devrini hatırlatacak kadar büyük bir düzen ve mükemmeliyet kazanmıştır. Bu yüzden III: Ahmet ve Çorlulu Ali Paşa, Mektebin ikinci kurucuları olarak değerlendirilebilecek kadar hizmet etmiş sayılırlar.

Galata Sarayı Mektebi'nde Rasathane : Takiyüddin-i Mısri

III. Murat devrindeki Galata Sarayı Mektebi'nin bir özelliği de, kurum içinde bir rasathanenin kurulmasıdır. Bazı tarihçiler bu rasathanenin Galata Sarayı'nda kurulduğunu, bazıları ise Mekteb'e yakın başka bir yerde kurulduğunu söylemektedir. Bu konu ancak, Başbakanlık Arşiv Dairesi'nin depolarında bulunan milyonlarca belgenin tasnifinden sonra kesin olarak aydınlanabilecektir.

Ünlü araştırmacı Prof. Dr. A. Süheyl Ünver'in Fethi İsfendiyaroğlu'na aktardığı bir belgede, III. Murat döneminde, Hicri 986, Miladi 1585 yılında, Galata Sarayı Mektebi'nde bir rasathane kurulduğunu belirten bir kayıt vardı. Hatta, tarihçi Ahmet Refik, müteveffa Lütfullah'ın vakfedilmiş kitaplarından “müneccim kitapları” ile “nücuma, ilm-i hey'ete ve hendeseye müteallik kitapları” ellerinde bulunduranların bunları Rasathaneye verip, “cümlesin Mevlana Takiyüddin'e teslim edilmesini” isteyen bir Padişah emrinin İstanbul Kadısı'na gönderildiğini beyan eder.

Galatasaray Lisesi'nin eski müdürlerinden Ali Süavi, *Ulum* gazetesinde, “Galata Rasathanesi'nin mürettip ve muallimi Takiyüddin, bu fende yektadır. Takiyüddin'in bir nebze tercüme-i hali ve rasada ait ihtiraatından bazıları Latince ve Fransızca'ya tercüme olunmuş “ diyerek Takiyüddin'in bazı eserlerini sıralamıştır.

Takiyüddin-i Mısri :

1526'da Şam'da doğan Takiyüddin Mehmet ibn Ma'ruf el- Hanefi, Mısır ve Şam'da yetişmiş, tanınmış hocalardan fıkıh, hadis ve tefsir dersleri almıştır. İki kez İstanbul'a geldikten sonra Mısır'a döndü. Kadı Abdülkerim Efendi'nin teşviki ile, matematik ve astronomiyle

ilgilendi. 1570'te üçüncü kez İstanbul'a geldiğinde, Sokullu Mehmet Paşa ve Hoca Sadettin'in himayeleri ile bir rasathane kurdu. 1577'de gözleme başladığı kabul edilen ve bilimsel verimliliği Kopernik ile eşdeğer bulunan Takiyüddin, o yıl yaptığı kuyruklu yıldız gözlemi ile Padişah için olumlu kehanetlerde bulduysa da, 1578'deki veba salgını üzerine Rasathane'ye karşı olumsuz bir bakış oluştu.

Şeyhülislam Ahmet Şemseddin'in gözlem yapmanın uğursuzluğu hakkındaki fetvası üzerine, Rasathane, muhtemelen Kaptan-ı Derya Kılıç Ali Paşa tarafından topa tutularak yıkıldı.

Mekteb-i Sultani bünyesinde Darül Fünun-u Sultani'nin (Galatasaray Üniversitesi) açılması (1874 – 1881)

Mekteb-i Sultani tarihinin önemli dönüm noktalarından biri de, Okul bünyesinde, “Darül Fünun-u Sultani” adı ile, üç fakültesi bulunan bir üniversitenin kurulmuş olmasıdır.

Osmanlı Devleti’nde, önceki yıllarda iki defa Darülfünun kurma teşebbüslerinin başarısız olması yüzünden, Maarif Nazırı Ahmet Cevdet Paşa döneminde, Mekteb-i Sultani bünyesinde “Mülkiye Mühendis Mektebi” adı ile bir üniversite açılması gündeme gelmiştir. Bu isteğin temel sebebi, Mekteb-i Sultani’nin hazır olan alt yapısından faydalanmak idi. Böylece, gerek Mekteb-i Sultani’nin öğrenci potansiyeli değerlendirilecek, gerekse, Mektep öğretmenlerinden bir kısmı Darülfünun’da ders vereceklerdi, Bu suretle maliyet de düşürülmüş olacaktı.

Böylece, her şeyi ile Darülfünun kurulmasına elverişli olan Mekteb-i Sultani, zamanın Mektep Müdürü Fotyadi Bey’in katkısı ile, ilk, orta ve yüksek eğitimin birleştiği entegre bir eğitim kurumu olmuştur.

Mektep’te kullanılacak dilin, bir süre için Fransızca olması, okutulacak kitapların bir an önce Türkçe’ye çevrilmesine karar verilmiştir.

Sultan Aziz, 20.Nisan 1874’te, Mekteb-i Sultani bünyesinde “Mülkiye Mühendis Mektebi”nin kurulması için irade çıkarttı. Yeni Mektep için bir de nizamname hazırlanmıştır.

Mülkiye Mühendis Mektebi’nin çalışmaları sürerken, 1874 yılının yazında, dönemin Maarif Nazırı Safvet Paşa, Mekteb-i Sultani’nin yeni Müdürü Sava Paşa’ya gönderdiği bir yazıda Hukuk Mektebi’nin de kurulmasını emretmiştir. Safvet Paşa bu yazısında, Mekteb-i Sultani müfredatında Mecelle, Roma Hukuku ve Milletler Hukuku gibi derslerin okutulduğunu, bu derslerin orta tedrisattan ayrılarak, Mektep içinde, mezun olmuş diplomalı talebeler için bir Hukuk Mektebi gereğine değinmiştir.

Başlangıçta iki yıl olarak düşünülen Mülkiye Mühendis Mektebi, mevcut ihtiyaçlara cevap verebilmek maksadı ile dört yıla çıkarılmış, fakültenin adı da “Turuk ve Maabir Mektebi”ne çevrilmiştir.

Her iki mektep için hazırlanan nizamnamelerde, okutulacak dersler ayrı ayrı belirtilmiş, buradan mezun olacak öğrencilerin Avrupa mekteplerinden diploma alanlar düzeyinde ve onlarla rekabet edebilecek derecede olacakları kabul edilmiştir.

1874 – 1875 döneminde Hukuk ile Turuk ve Maabir Mekteplerinden oluşan iki fakültesi olduğu halde öğretime başlayan Darülfünun-u Sultani’de öğrenci ve öğretmen sayısı açısından artış gözlenmiş, aynı dönemde bir üçüncü fakülte olarak Edebiyat Mektebi açılmıştır. Edebiyat

Mektebi daha çok, diğer fakülte öğrencilerinin de devam etmesi gereken kültür derslerinin verildiği bir okul olarak düşünülmüştür.

1876 – 1877 döneminde Darülfünun-u Sultani’de toplam 139 öğrenci eğitim görmekteydi. Bunların 61’i Hukuk Mektebi’nde, 43’ü Turuk ve Maabir Mektebi’nde, 35’i Edebiyat Mektebi’nde idi.

1877 yılında Darülfünun-u Sultani’de derslere son verildi. Sebep, Osmanlı – Rus savaşının çıkması ve ülkenin mali krize girmesi idi.

1878 yılında, Maarif Nezareti, Darülfünun-u Sultani’de derslerin tekrar başlaması kararını aldı ve bu amaçla gazetelere ilanlar verildi. Edebiyat Mektebi’nin yeniden açılacağına dair bir ilan çıkmadığına göre, bu mektebin 1877 yılından sonra faaliyetlerine son verdiği anlaşılmaktadır.

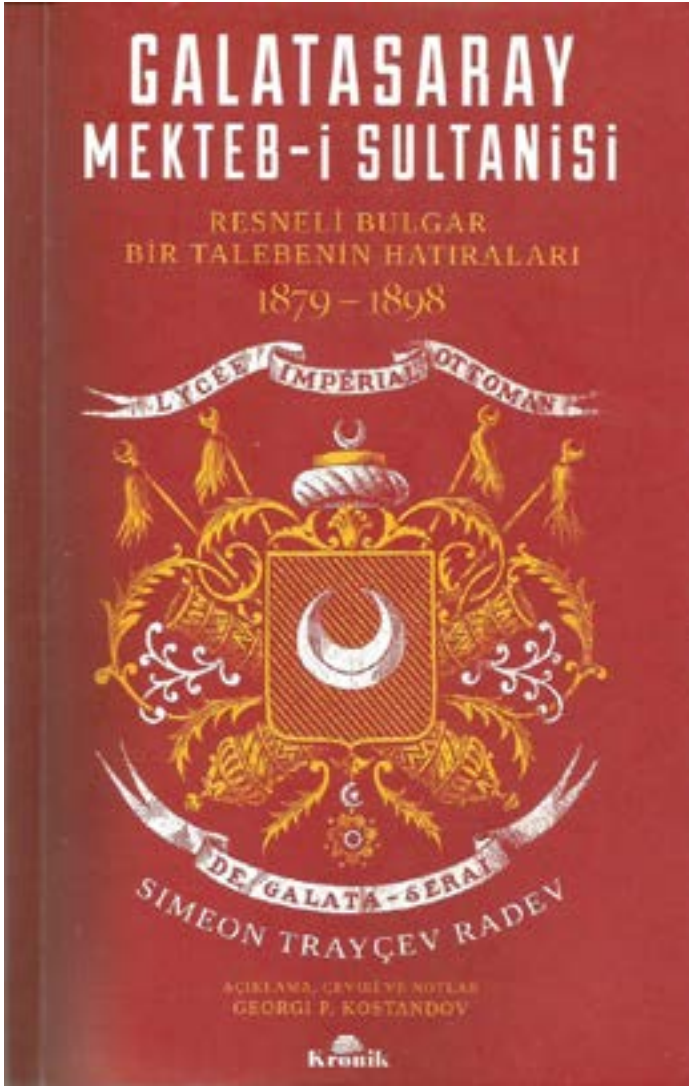
1880 yılında, Hukuk Mektebi ile Turuk ve Maabir Mektebi ilk mezunlarını verdiler.

1881 yılından sonra, Darülfünun-u Sultani’deki Hukuk ve Turuk ve Maabir Mekteplerinin faaliyetlerine rastlanmamaktadır. Vakit gazetesinde çıkan bir yazı, Maarif Nazırı Münif Paşa’nın emri ve maddi tasarruf açısı ile, Galatasaray’daki her iki mektebin de kapatıldığını duyurmuştur.

XIX. Yüzyıl Sonunda Galatasaray Simeon Trayçev Radev'in Anıları 1893-1898

XIX. yüzyılın sonlarına doğru, 1893'te, demek ki mektebin 25. kuruluş yılında, Resne doğumlu, on dört yaşında bir Osmanlı vatandaşı, Bulgar asıllı Simeon Trayçev Radev (1879-1967), Mekteb-i Sultani öğrencisi olur. 1898'de Galatasaray'dan mezun olduktan sonra Cenevre'de hukuk öğrenimi görecektir ardından diploması mesleğinde yükselecek ve Bulgaristan'ı Ankara, Washington, Londra vd. başkentlerde ve Milletler Cemiyeti'nde temsil edecek, Bulgaristan Bilimler Akademisi üyesi olacaktır.

Radev de, gerek Müslüman gerekse Osmanlı milletler sistemi içindeki başka birçok gayri Müslim yurttaşı gibi, Galatasaray'da öğrenim görmüş ve eğitilmiş olmanın ayrıcalığından yaşamı boyunca yararlanacak, ama bu ayrıcalığını İmparatorluk için değil, ondan ayrılan unsurlarından birinin yücelmesi için kullanacaktır. Fakat bu gerçeğin arkasında tarihi koşullardan başka bir etken aramak doğru olmaz. Nitekim Galatasaray'ın Osmanlı dönemindeki mezunları arasında, gerek Balkanlar'da gerekse Ortadoğu'da, Osmanlı toprakları üzerinde kurulan birçok devletin yüksek kademelerinde görev almış başkaları da vardır.

Simeon T. Radev'in Galatasaray anıları, kendisi de Bulgar asıllı Georgi P. Kostandov tarafından derlenerek ve çevrilerek Galatasaray Lisesi'nin kuruluşunun 150. yıl dönümünde yayımlandı.¹ Kitap büyük ölçüde, Radev'in 1954 yılında yazmaya başladığı ve ancak 1969'da, demek ki ölümün-

den iki yıl sonra Sofya'da yayımlanan *Erken Dönem Anıları (Ranni Spomeni)* adlı kitabından özetlenerek aktarılan malzemeye oluşturulmuş.

Kitabın başında, çevirmen ve yayımlayan G. Kostandov, XIX. yüzyılın ikinci yarısında İstanbul'da yaşayan farklı *milletler* ile varolan yabancı okulların genel bir tablosunu verdikten sonra, buradaki Bulgar topluluğunu ve onun gelişimini, bazı yönlerden okullarla ilişkilendirerek aktarıyor. O arada, 1870 tarihinde Sultan Abdülaziz'in imzaladığı bir fermanla, Fener Patrikhanesi'nden ayrı bir Ortodoks kilisenin, Bulgar Kilisesi'nin oluşumuna (Bulgar Ekzar-

¹ Georgi P. Kostandov (derleyen), *Galatasaray Mekteb-i Sultanisi, Resneli Bulgar Bir Talebenin Hatıraları 1879-1898*. Kronik Kitap, İstanbul 2018. 160 s.

hanesi) ve böylece Bulgarların da bir *millet* olarak tanınmasına değiniyor. (s. 14-48, metnin yaklaşık dörtte biri.)

Ardından Radev'in *Erken Dönem Anıları* özetleniyor. Ohri ve Manastır'daki ilköğrenim yaşamı, doğrudan derleyen/çeviren tarafından özetlenmiş. Buna karşılık Galatasaray'daki öğrenimi, arada derleyen kısa açıklamalarıyla birbirine bağlanan doğrudan çevirilerle, dolayısıyla Radev'in ağzından aktarılıyor. (s.61 ve devamı)

Radev'in, öğrenciler arasında saydığı *millet* ve toplulukların sayısı Galatasaray'ın İmparatorluk okulu olarak etki alanı ve taba kuşatımını göstermesi bakımından anılmaya değer. Türkler dışında mektepte o tarihte "Rum, Ermeni, Yahudi, Arnavut, Laz, Mezopotamyalı, Suriyeli, Mısırlı, Cezayirli, Arap, Sırp, Karadağlı, Bulgar öğrenciler" okumaktadır. (s. 64-65) Bu durumda Türk öğrencinin azınlıkta olacağı akla geliyor.

Kitapta, ders ve etüd düzeni, öğretmenler ve belleticiler, disiplin ve cezalar, yemekler, mektep içinde ve dışarıda giyilen üniformalar, o arada üniformanın çevrede uyandırdığı hayranlık, Rum öğrencilerin milliyetçiliği ve taşkınlıkları, genel olarak İstanbul'da Rum ahalinin, Osmanlı Yunan mücadeleleri nedeniyle azınlığı anlatılıyor. O arada Radev mektepteki Bulgar öğrencilerin başarılarını vurgularken, genellikle seçkinler sınıfından gelen Türk öğrencilerin terbiye ve görgülerini övüyor ama çalışmaya fazla istekli ve azimli olmadıklarını belirtiyor ve bir de bağımsız düşünmeye alıştırılmamış bulduklarını ileri sürüyor.

Bu kitabın önemi sadece Simeon T. Radev'in Galatasaray öğrencisi olarak anılarını kapsamından ileri gelmiyor. XIX. yüzyılın sonlarında Mektep'te eğitim-öğretimin düzenleniş şekli, günlük yaşam, farklı *milletlerden* öğrencilerin aralarındaki ilişkiler konusundaki bilgiler kuşkusuz değerlidir. Fakat yanısıra XIX. yüzyılın son çeyreğinde, Avrupa'da "Doğu Sorunu" başlığı altında toplulaştırılan görüş ve siyasalar ile onun türevi eylemlerin ve bu çerçevede Balkanlar'daki mücadelenin Dersaadet'deki Balkan kökenli öğrencilere etkisi ve onları eylemlere yöneltmesine ilişkin bilgiler de ilgi çekicidir. Nitekim okulun Sırp öğrencilerinden birinin Sırp gizli örgütüne üye olmuş ve Saraybosna suikastını hazırlayan grupta yer aldığı (s. 66); bizzat Radev'in de, Dahili Makedonya İhtilal Organizasyonu'na, kıyısından bulaşmış olduğu anlaşılmaktadır. (s.115 ve devamı.)

Kaynakça, konu ve özel adlar dizini ile on dört sayfalık ikonografya eki içeren kitap, Şimdi 150 yılı geride bırakmış Galatasaray'ın evvelki yüzyılın sonundaki görünümünü vermesi nedeniyle, ender rastlanan bir kaynak olarak değerlendirilebilir. Bu görünüm, ayrıca bir yönüyle Osmanlı toplum yapısını da yansıtmaktadır.

Ömer Bozkurt

Galatasaray Lisesi'nde Yeni Müdürümüz Prof. Dr. Vahdettin Engin

Kasım 2018'de Lisemizin Müdürlüğüne atanan Prof. Dr. Gülçin Büyüközkan Feyzioğlu, Eylül 2019'dan itibaren, görevini, Prof. Dr. Vahdettin Engin'e bırakmıştır.

Aşağıda özgeçmişini özetleyeceğimiz yeni Müdürümüze, en samimi başarı dilekelerimizi sunuyor, Galatasaray camiasına vereceği hizmetler için Birliğimizin onu her zaman destekleyeceğini ifade ediyoruz.

Prof. Dr. Vahdettin Engin, 10.Kasım. 1956'da Yarımca'da (Kocaeli) doğmuş, Galatasaray Lisesi'ni 1977'de bitirmiştir. 1982'de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nin Yakın Çağ Tarihi kürsüsünde lisans eğitimini tamamlamış, aynı yıl Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesinde araştırma görevlisi olmuştur.

1986 yılında, yüksek lisans tezini "Ahmet Rıza Bey ve siyasi faaliyetleri" konusunda, 1992 yılında da doktora çalışmasını "Rumeli Demiryolları" nı konu aldığı tez ile bitirdi.

1992'de Doçent, 2002'de Profesör ünvanını aldı. Marmara Üniversitesi Fen/ Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Başkanlığı, Atatürk Eğitim Fakültesi Tarih Öğretmenliği Anabilim Dalı Başkanlığı, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı Programı Başkanlığı, Yıldız Teknik Üniversitesi Sultan II. Ab-

dülhamid Araştırma ve Uygulama Merkezi tarih danışmanlığı ve Türk Tarih Kurumu Bilim Kurulu üyeliği görevlerinde bulundu.

Eylül 2019'da Galatasaray Lisesi Müdürlüğü'ne atanan Prof. Dr. Vahdettin Engin, Marmara Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi ve Türk Tarih Kurumu'ndaki görevlerine devam etmektedir. Evli ve bir kız çocuk babasıdır.

Profesör Dr. Vahdettin Engin'in yayınlanmış kitapları arasında:

Sadrazam Kamil Paşa'nın oğlu Hilmi Kamil Bayur'un Galatasaray Hatıraları (1995),

Mekteb-i Sultani (2003 ve 2018),

(Türk Tarih Kurumu ödülü alan) Tünel (2000),

Sultan Abdülhamid ve İstanbul'u (2001),

Kurtlar Sofrasındaki Osmanlı (2007),

İstanbul'un atlı ve elektrikli tramvayları (2011),

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Devamlılık (2015),

Tarihin akışını değiştiren savaş: Çanakkale 1915 (2015),

Kut-ül Ammare Zaferi (2016),

Sivas, Milli Mücadelenin 108 günü (2018)...

gibi eserler bulunmakta, akademik ve popüler dergilerde yayınlanmış pek çok makalesi bulunmaktadır.

Forum 2019

“Galatasaray ve Yapay Zeka”

GALATASARAY VE YAPAY ZEKA

21 Aralık 2019 Cumartesi, 14:00-17:30
Galatasaray Lisesi Tevfik Fikret Salonu

Forum Açılışı	:	Doğanay Tuna	(14:00-14:05)
Moderatör	:	Berkin Malkoç	(14:05-14:15)
Giriş	:	Prof. Dr. Francis Rousseaux	(14:15-14:35)
Yapay Zeka ve Günlük Hayata Etkileri	:	Prof. Dr. Aydın Köksal Halil Aksu	(14:35-14:55) (14:55-15:15)
ARA			
Yapay Zeka ve Eğitim	:	Tınaz Titiz Dr. Şebnem Özdemir	(15:30-15:50) (15.50 -16.10)
Yapay Zeka ve Tıp	:	Prof. Dr. Bülent Değertekin	(16:10-16:30)
Yapay Zeka ve Spor	:	Ozan Adıgüzel	(16:30-16:50)
Yapay Zekanın Hukuki Boyutları	:	Av. Tuğrul Sevim	(16:50-17:10)
Soru-Cevap:			(17:10-17:30)

Prof. Dr. Aydın KÖKSAL

Mustafa Tınaz TİTİZ

Dr. Şebnem ÖZDEMİR

Prof. Dr. Bülent DEĞERTEKİN

Ozan ADIGÜZEL

Tuğrul SEVİM

Galatasaraylılar Birliği'nin 2019 Yılı Faaliyetleri

09 Haziran 2019 Pazar Geleneksel Pilav Toplantımız günü Gölbaşı Sosyal Tesisimizde çok sayıda davetlinin katılımıyla yapıldı. Galatasaray Spor Kulübü'müzün kazanmış olduğu 2018 – 2019 Sezonu **Şampiyonluk Kupası** ile **Türkiye Kupası'nın** Pilava katılan üye ve misafirlerin görmesi için gönderilmiş olması ve sonrasında kesilen Şampiyonluk pastası Pilavımıza ayrı bir önem katmıştır. Her sene bizleri yalnız bırakmayarak Pilavımıza katılan çok değerli büyüğümüz, Sayın Fuat DİRİKER ağabeyimiz, Galatasaraylılar Derneği Başkanı Sayın Fidel BERBER, Fransa Büyükelçiliği 1.Müsteşarı Sayın Sylvain GUIAUGUE ve Eşi, 1905 Ankara Galatasaraylı Yönetici ve İş Adamları Derneği Başkanı Sayın Özgür BAYRAKTAR ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Antalya Galatasaraylılar Derneği Eski Başkanı Sayın Levent GÜRDÖL ve Eşi ile katılan tüm Üyelerimize ve Misafirlerimize teşekkür ediyor, gelecek yıl tekrar birlikte olmayı diliyoruz.

16 Haziran 2019 Pazar günü Üyemiz Sayın Dr. Vedat OYGÜR rehberliğinde "Eski Ankara" turu düzenlemiş, Tur "Roma Hamamı" ile "Ankara Kalesi" arasında yürüyerek yapılmıştır.

Yaz süresince Gölbaşı Sosyal Tesisimiz Ankara'da bulunan üyelerimizin ve misafirlerinin hizmetine açık tutulmuştur. Tesisimizde Disney Çocuk Kulübü 5 -15 yaş çocuklar için Yaz Okulu programı düzenlemiş, Tenis Kortlarımız yenilenerek üyelerimizin kullanımına sunulmuştur.

Gölbaşı Sosyal Tesislerimizin 2019 Yılı Yaz Sezonu Buket Bengisu, Doğan Kospançalı ve Devrim Atvur'un (GSL 124) Şarkıları eşliğinde 29 Eylül 2019 Pazar günü saat 15:00'de düzenlenen **Yaza Veda Kokteyli** ile kapanmıştır.

Her ayın ilk Salı günleri düzenlediğimiz öğle yemekleri devam etmektedir.

13 EKİM 2019 Pazar günü Birliğimiz üyesi Dr.Ali Vedat OYGÜR rehberliğinde "Hamamönü" turu düzenlemiştir. Yaşadığımız kentin tarihine ilişkin Osmanlı dönemi yapılarını görmek üzere Hamamönü bölgesine yaptığımız gezimizde 1362 yılından başlayan, Osmanlı

devrinde kent merkezinin Kale çevresinden doğuya doğru nasıl yayıldığını ve o dönemdeki kültürel etkinlikleri Dr.Vedat OYGÜR güzel anlatımıyla katılımcılara aktarmıştır.

24 EKİM 2019 Perşembe akşamı, son zamanlarda sıklıkla görüşülen ülkenin baş g ü n - dem maddesi olan maden ocaklarının doğaya ve çevreye olan etkilerinin görüşüldüğü Dostlar Meclisi'nde üyemiz Dr.Ali Vedat OYGÜR "Altın Madencilikteki Gerçekler" konulu toplantıda bizlerleledi.

03 KASIM 2019 Pazar günü Anafartalar Platformu Başkanı Sayın Orhan ALTINTUĞ-LU rehberliğinde Cumhuriyetin ilk yıllarında Ankara'nın en önemli caddesi olan Anafartalar caddesi'nin tarihi dokusunun tanıtıldığı bir gezi düzenlenmiştir.

28 KASIM 2019 Perşembe akşamı geçmişten günümüze kadar tarihimizde iz bırakan deniz seyahatleri ile bu seyahatlerde kullanılan gemilerle ilgili bilgilerin aktarıldığı Dostlar Meclisi'nde üyemiz Prof. Dr. Ömer BOZKURT "Geçmişte ve Bugün Gemiyle Yolculuk" konulu toplantıda bizlerleledi.

27 ARALIK 2019 Cuma günü saat 19.30'da, Birliğimizin geleneksel Kuruluş Yıldönümü gecesinde, kuruluşumuzun **82.** yılını idrak edeceğiz.

Evimizin sıcak ortamında yeni yıla birlikte girmek düşüncesiyle **31 ARALIK 2019 Salı** akşamı Lokalimizde Yılbaşı Balosu düzenleme çalışmalarına başlanmıştır.

Matrakçı Nasuh'un 1533 yılında İstanbulu resmettiği Galata Sarayı olduğu tahmin edilen sağ üstteki bina

YAYININ ADI : BİTMEYEN MEKTEP

YAYININ SAHİBİ : GALATASARAYLILAR BİRLİĞİ ADINA : Mehmet DÜLGER

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : Mehmet DÜLGER

Yıl: 6 / Sayı: 11 / Aralık 2019

ISSN: 2149-5246

YÖNETİM YERİ VE YAZIŞMA : İzmir Caddesi No: 19 Kızılay / ANKARA

Tel: 0312 425 40 86 • Faks: 0312 425 56 65

BASIM YERİ : www.grafus.com.tr